

# Eesti Külaliikumise Kodukant taotlus

## Strateegiliseks partnerluseks vabatahtliku tegevuse valdkonnas 2019-2020

Tallinn 2018

## Sisukord

Eesti Külaliikumise Kodukant senine panus ja võimekus vabatahtliku tegevuse valdkonna strateegilisel arendamisel, sh võimekus tegutseda üle-eestiliselt .....	3
Liikumise Kodukant panus vabatahtliku tegevuse edendamisel Eestis: .....	3
Eesti Külaliikumise Kodukant suutlikkus esindada erinevate sihtrühmadega tegelevaid organisatsioone ning viia läbi huvikaitse ja arendustegevusi. ....	5
<b>LIIKUMISE KODUKANT VÕRGUSTIKUTÖÖ:</b> .....	6
<b>LIIKUMINE KODUKANT ESINDATUS KOMISJONIDES:</b> .....	6
<b>KODUKANDI INFOKANALID:</b> .....	6
Ülevaade Liikumise Kodukant valdkonnaülesest tegevusest .....	7
Liikumise Kodukant prioriteetid Siseministeriumi partnerina „Kodanikuühiskonna arengukava 2015–2020“ alaeesmärgi 3 saavutamisse panustamisel .....	10
<b>PRIORITEET 1. VABAÜHENDUSTE SUUTLIKKUSE TÕSTMINE KVALITEETSEKS VABATAHTLIKE KAASAMISEKS</b> .....	10
<b>PRIORITEET 2 VABATAHTLIKU TEGEVUSE VÄÄRTUSTAMISEKS SOOVIME LAIENDADA VABATAHTLIKU TEGEVUSE VÕRGUSTIKU TÖÖD.</b> ....	10
<b>PRIORITEET 3 INIMESTE TEADLIKKUSE SUURENDAMINE VABATAHTLIKU TEGEVUSE VÕIMALUSTEST LÄBI VABATAHTLIKU VÄRAVA NING SELLEGA SEOTUD KANALITE.</b> .....	11
<b>PRIORITEET 4. OLLA ESINDATUD NING ARVESTATAV PARTNER NING ARVAMUSLIIDER VABATAHTLIKKUSE NING VABATAHTLIKE KAASAMISEGA SEONDUVATES KÜSIMUSTES EUROOPAS.</b> .....	12
Tulemuste saavutamist tagav tegevuskava perioodiks 01.01.2019-31.12.2020 .....	1
Eelarve kululiikide lõikes 2019-2020 .....	17
Tegevuste elluviimise eest vastutajad, töö korraldamine .....	18

## Eesti Külaliikumise Kodukant senine panus ja võimekus vabatahtliku tegevuse valdkonna strateegilisel arendamisel, sh võimekus tegutseda üle-eestiliselt

Eesti Külaliikumine Kodukant on asutatud 1997. aasta oktoobris. Ühingul on 20 liiget, nende hulgas 15 maakondlikku külaliikumise ühendust. Külaliikumine sai alguse vabatahtlikest külaliidritest, kes Eesti taasiseseisvumise järel kutsusid külates ellu külaseltsid ja külavanema institutsiooni. Moodustati ka maakondlikud ühendused. 1996. aastal, vabatahtlike poolt korraldatud esimesel külade Maapäeval, otsustati ühiselt luua külaelu eestvedamiseks üle-eestiline katusorganisatsioon – Eesti Külaliikumine Kodukant.

Aastatepikkuse töö käigus muutus üha selgemaks, et vabatahtlikele (sh külaliikumise eestvedajatele) soodsa tegevuskeskkonna loomiseks on oluline teha sisulist koostööd linnakogukondadega ja teistes valdkondades tegutsevate vabatahtlike kaasavate organisatsioonidega. Seetõttu otsustas Kodukant kogemuste jagamiseks ja vahetamiseks ning koostööplatvormi loomiseks osaleda 2013. aastal Siseministeriumi vabatahtliku tegevuse strateegilise partnerluse konkursil.

Liikumine Kodukant on olnud Siseministeriumi vabatahtliku valdkonna strateegiline partner 2013. aastast. Tänu Kodukandi pikaajalisele ja toimivale võrgustikule tegutseme üle-Eesti: meil on elujõulised kontaktid kõikides Eesti maakondades ja vabatahtliku tegevuse võrgustiku kontaktide toel ka erinevates eluvaldkondades.

Strateegilise partnerina on Kodukant panustanud „Kodanikuühiskonna arengukava 2015-2020“ eesmärgi „Võimekad kodanikuühendused, kellel piisavad ressursid arenguks ja mõjusaks tegutsemiseks“ saavutamisesse. Meie senine töö on keskendunud:

- vabatahtlike kaasavate ühenduste nõustamise, juhendamise ja koolitamise korraldamisele, sh vabatahtliku sõbra märgise kontseptsiooni väljatöötamisele ja ellu rakendamisele;
- valdkonna huvikaitse korraldamisele;
- vabatahtlikku tegevust puudutava info ja teavitustegevuste (sh infoportaali Vabatahtlike Värav arendamine ja haldamine) korraldamisele.

Liikumise Kodukant panus vabatahtliku tegevuse edendamisel Eestis:

- **Vabatahtliku tegevuse algatamine ja pikaajaline ning järjepidev eestvedamine külates maaelu elavdamiseks.** Eesti Külaliikumine Kodukant loodi vabatahtlike külaliidrite poolt ja on kogu oma tegutsemise vältel toetanud vabatahtlikult

tegutsevate külaliidrite – külaseltside ja külavanemate – tegevust. Eelkõige on panustatud toetava keskkonna loomisse (nt külavanema statuudi ellukutsumine, külaliidrite koolitamised mitmesugustel teemadel, näiteks projektitöö, Euroopa Liidu vahendite kasutamine küleelu heaks, külade ja omavalitsuste koostöö, inimeste kaasamise jne.). Ka senised vabatahtliku tegevuse uuringud on näidanud, et kohaliku elu edendamise valdkonnas tegutseb Eestis ligikaudu kolmandik vabatahtlikest.<sup>1</sup>

- **Üle-eestilise vabatahtliku tegevuse võrgustiku loomine.** Loomishetkel tegutses selle juures kaksteist ühendust, kuid tänaseks päevaks koondab võrgustik 37 erineva valdkonna ühendusi ja asutusi. Võrgustiku liikmete seas on piirkondlikke vabatahtlike keskusi, avaliku sektori asutusi ja mitmesugused valdkondlikud vabatahtlike kaasavad vabaühendused. Võrgustiku liikmed jagavad omavahel kogemusi ning teevad koostööd ühisaktsioonide ja teavituse korraldamisel, et aidata kaasa soodsa keskkonna loomisele ning tõsta vabatahtliku tegevuse populaarsust Eesti ühiskonnas. Võrgustiku kohta leiab lisainfot [Vabatahtlike Väravast](#).<sup>2</sup> Vabatahtliku tegevuse võrgustik on sõlminud koostöökokkuleppe, mis määratleb ühised eesmärgid, tegevused ning töövormid.<sup>3</sup> Samuti oleme toonud kokku võrgustiku liikmed ja erasektori, näiteks oleme teinud koostööd Annetame Aega raames.
- Vabatahtlike Väravasse (<http://vabatahtlikud.ee/>) kodulehele, uudiskirja ja sotsiaalmeediasse (Facebook) on Kodukant koondanud uudiseid ja informatsiooni erinevate valdkondade vabatahtliku tegevuse kohta Eestis. Oleme pidanud väga oluliseks, et vabatahtlikku tegevust puudutavad juhendmaterjalid ja dokumendinäidised on Vabatahtlike Väravas kättesaadavad ning vabalt kasutatavad nii vabatahtlike kaasajatele kui vabatahtlikele.
- Alates 2015. aastast annab Eesti Külaliikumine Kodukant koostöös siseministeeriumiga välja **vabatahtliku sõbra kvaliteedimärgist**<sup>4</sup>. Märgise pälvivad ühendused, kus vabatahtlik tegevus on hästi läbi mõeldud ja korraldatud. Märgis sisaldab vabatahtliku tegevuse auditit ning nõustamist. Käesolevaks hetkeks on nõustatud 66 ühendust ning märgis on välja antud 38 ühendusele. Vabatahtliku sõbra märgise nõustamist on läbi viinud vabatahtlikku valdkonda hästi tundvad eksperdid. Lisaks Eha Paasile ja Anu Viltropile on vabatahtliku sõbra märgise raames organisatsioone nõustanud Nele Hendrikson, Lauri Luide, Rainer Eidemiller ja Tuulike Mänd.
- Alates 2013. aastast on Kodukant korraldanud üleriigilist **vabatahtlike tunnustamissündmust „Märka vabatahtlikku!“**, mille patrooniks on Eesti Vabariigi

<sup>1</sup> <http://vabatahtlikud.ee/organisatsioonile/uuringud/>

<sup>2</sup> <http://www.vabatahtlikud.ee/et/Vorgustik>

<sup>3</sup> <http://vabatahtlikud.ee/uudis/vabatahtliku-tegevuse-vorgustiku-koostookkulepe-on-solmitud/>

<sup>4</sup> <http://vabatahtlikud.ee/organisatsioonile/vabatahtliku-sobra-mark/>

President. Vabatahtlike tunnustamine on aidanud vabatahtliku tegevuse teemat ühiskonnas olulisel määral esile tuua.<sup>5</sup>

- Kodukandi töö tulemusena on Eestis kasutusel **vabatahtliku tegevuse ühtne visuaal ja sõnumid**.<sup>6</sup>
- Liikumine Kodukant on kahel viimasel aastal olnud arvestatav partner ka **Euroopa tasandil**, mil meie esindaja valiti Euroopa Vabatahtlike Keskuse (CEV) juhatusse. Tänu sellele oleme saanud aktiivselt osaleda Euroopa vabatahtliku tegevuse poliitikate kujundamisel.
- 2015. aastal tõstis Kodukant koostöös vabatahtliku tegevuse võrgustiku liikmetega teemaks **vabatahtlike kaasamise sotsiaalvaldkonnas**. Just selles valdkonnas põimub vabatahtlike kaasamine mitmete keeruliste probleemidega (nt taustakontrolli läbiviimine, asjakohaste koolituste korraldamine), mis on senini Eestis süsteemselt läbi mõtlemata. Sotsiaalministeeriumile esitati võrgustiku ettepanekud vabatahtlike kaasamise edendamiseks sotsiaalvaldkonnas. Ministeerium on pidanud seda teemat oluliseks ning on korraldanud hanke, et töötada välja ja testida vabatahtlike kaasamise mudelit hoolekandesüsteemis. Kodukant esitas hankele omapoolse pakkumise ning osutuks võitjaks. Hanketegevused algavad eeldatavasti augustis 2018.
- **Vabatahtlikku tegevuse heade näidete, praktikate, kogemuslugude ning arengutrendide jagamine** Vabatahtliku Värava blogis. See on aidanud avardada pilti vabatahtliku tegevuse variatiivsusest ning tutvustanud Vabatahtlike Värava võimalusi üle Eesti.
- **Vabatahtlike kaasamise koolituskava loomine ja koolituste tagamine soovijatele.**
- Alates 2015. aastast oon Kodukant panustanud Eesti ühe suurima vabatahtliku tegevuse – **Teeme Ära talgupäeva** – korraldamisse tagades talgujuhtidele koordinaatorite toetuse kõikides maakondades üle Eesti.

Eesti Külaliikumise Kodukant suutlikkus esindada erinevate sihtrühmadega tegelevaid organisatsioone ning viia läbi huvikaitse ja arendustegevusi.

Eesti Külaliikumisel Kodukant on tänase seisuga 20 juriidilist liiget, millest 15 on maakondlikud külade ühendused. Liikmetele on loodud list, kuhu kuuluvad kõikide liikmete juhatuste liikmed. Listis on kokku ligikaudu 100 lugejat. Listis arutatakse külaelu puudutavaid küsimusi ning edastatakse infot Kodukandi tegevuste kohta sh. vabatahtliku valdkonna tegevuse kohta.

---

<sup>5</sup> <http://www.vabatahtlikud.ee/et/Sundmused/Uleriigiline-vabatahtlike-tunnustamisuritus>

<sup>6</sup> <http://www.vabatahtlikud.ee/et/Vabatahtlik-tegevus/Logod>

## LIIKUMISE KODUKANT VÕRGUSTIKUTÖÖ:

- Külavanemate võrgustikku on kaasatud külaelanike poolt valitud külavanemad, keda tänaseks on Eestis kaardistatud 1171. Kodukandi üldkogu moodustas 2017. aastal alalise töörühma: külavanemate strateegilise juhtrühma. Juhtrühma eesmärk on aidata Kodukandi võrgustikul tegeleda külavanemate töö tõhustamise ja arendamisega ning koostöö võimestamisega kohalikes omavalitsustes. Kõik Eestis tegutsevad külavanemad on vabatahtlikud. Mõned omavalitused kompenseeriva tööga seotud otsesed kulud.
- Vabatahtliku tegevuse võrgustik loodi Kodukandi poolt 20. märtsil 2014. Käesolevaks hetkeks on võrgustikus 37 liiget. Võrgustikku kuuluvad vabatahtlike kaasavad organisatsioonid väga erinevatest valdkondadest ning esindatud on nii vabaühendused kui ka avaliku sektori organisatsioonid.
- Liikumine Kodukant osaleb aktiivselt Euroopa Vabatahtlike Keskuse (CEV)<sup>7</sup> töös, olles selle organisatsiooni liige 2015. aastast. CEV-is on kokku 64 liiget üle Euroopa. 2017. aasta sügisest on Kodukant Anu Viltropi isikus esindatud CEV-i juhatuses.
- Kodukandi Koolitustkeskus käivitasid koostöös ETKA ANNDRAS-ega täiskasvanuhariduse teemade toetamiseks täiskasvanuhariduse saadikute võrgustiku, kuhu kuulub igast maakonnast üks Kodukandi esindaja. Võrgustiku eesmärk on populariseerida ja toetada elukestva õppe alaseid tegevusi külades. Kokku on võrgustikus 15 maakonda 15 esindajaga.

## LIIKUMINE KODUKANT ESINDATUS KOMISJONIDES:

- Eesti Maaelu arengukava 2014-2020 seirekomisjon
- Põllumajanduse ja kalanduse arengukava 2030 koostamise juhtrühm
- Põllumajanduse ja maaelu arengu nõukogu ( PMAN )
- Maaeluvõrgustiku Koostöökoda
- Eesti Kodanikuühiskonna Arengukontseptsiooni (EKAK) ühiskomisjon
- Tulumaksusoodustusega vabaühenduste komisjon
- Kutsekomisjon

Samuti teeb Kodukant koostööd Riigikogu külaliikumist toetava mitteametliku komisjoniga.

## KODUKANDI INFOKANALID:

Liikumise Kodukant koduleht ([www.kodukant.ee](http://www.kodukant.ee)) on olnud pigem liikmetele suunatud infokanal. 2018. aasta jaanuarist augustini külastas kodulehte ligikaudu 1100 külastajat kuus. Kodukandil on veidi üle 1000 jälgija Facebookis, kelleni jõuavad igapäevaselt külaliikumise, vabatahtliku tegevuse või maaeluga seotud sõnumid. 2018. aasta juulis jõudsid Eesti Külaliikumine Kodukant Facebooki uudised kuni 13 918 inimeseni (nõ *reach* ehk postitusi näinud inimeste hulk). Liikmete siseinfo liigub meililisti kaudu, kuhu kuulub ligikaudu 100 inimest. Samuti on organisatsioonis mitmeid tööpõhised meililiste.

---

<sup>7</sup> <https://www.europeanvolunteercentre.org/>

Külaliikumine Kodukant osaleb aktiivselt avalikus diskussioonis, näiteks käesoleva aasta juunis oli 14 meediakajastust üle-Eestilistes ja kohalikes väljaannetes. Kodulehel on põhiinfo kättesaadav nii vene (<https://kodukant.ee/ru/>) kui ka inglise keeles (<https://kodukant.ee/en/>).

Samuti omab ja haldab Liikumine Kodukant veebilehte Vabatahtlike Värav ([www.vabatahtlikud.ee](http://www.vabatahtlikud.ee)), mis on suunatud vabatahtliku valdkonna uudiste, kuulutuste ning info jagamisele, vahendamisele ja levitamisele. Vabatahtlike Väravas on kuus keskmiselt 4000 lugejat. Samuti haldab Liikumine Kodukant Facebooki lehte Vaba Tahe, millel on käesoleval hetkel 1336 jälgijat. Postituste ulatus (*reach*) küündib kuni 5000 inimeseni. Iga kahe nädala tagant edastab Vabatahtlike Värava uudiskirja, millel on käesoleval hetkel veidi alla 800 lugeja. Uudiskirja lugejate arv on aja jooksul pigem kahanenud ning näib, et uudiseid otsitakse pigem Vabatahtlike Väravast ning erinevatest sotsiaalmeediakanalitest. Vabatahtliku tegevuse võrgustiku meililisti kuuluvad kõikide võrgustiku liikmete esindajad.

## Ülevaade Liikumise Kodukant valdkonnaülesest tegevusest

Liikumise Kodukant valdkonnaülese tegevuse alustalaks on vabatahtliku tegevuse võrgustik ning võrgustiku liikmetega ühiselt elluviidavad projektid, teavituskampaaniad ja algatused. Kuivõrd vabatahtlikke kaasatakse väga erinevates eluvaldkondades, oleme lisaks sellele kaardistanud lähtuvalt vabatahtliku tegevuse uuringus toodud valdkondadest peamised vabatahtlike kaasajad ning loonud nende ühenduste esindajatega otsekontaktid.

Peame oluliseks erinevate valdkondade, sektorite ja organisatsioonide esindajate omavahelist regulaarset suhtlemist ja kontakte, et levitada parimaid vabatahtlikku tegevusega seonduvaid praktikaid ning vabatahtlikkuse kui mõtteviisi levikut Eestis. Nii Liikumise Kodukant, vabatahtliku võrgustiku liikmete kui ka meie teiste koostööpartnerite ühiseks eesmärgiks ja huviks vabatahtliku tegevuse populariseerimine ning soodsa keskkonna loomine vabatahtliku tegevuse võimaldamiseks.

Suur osa valdkonna eestvedajatest on tänaseks liitunud vabatahtliku tegevuse võrgustikuga. Muuhulgas teeme koostööd järgmistes valdkondades:

- **Külaliikumine ja kohaliku elu edendamine** on Kodukandi peamine tegutsemisvaldkond, mille raames teeme koostööd kohalike külaseltsidega ning maakondlike külaliikumise esindusorganisatsioonidega. Oleme asunud looma koostööd ka linnakogukondadega. Näiteks oleme koos Linnalaboriga viinud läbi uuringu kogukondadest Eestis. 2016. aastal viisime Lasnaidee ja Annelinna Seltsi kaasabil läbi teavituskampaania „Märka naabrit“.
- **Sisejulgeoleku ja korrakaitse** valdkonnas on võrgustikus aktiivsed partnerid Päästeliit, Politsei Ida ja Lõuna prefektuur, Abipolitseinike Kogu ja ESTSAR. Maakondlikul tasandil on PPA-l Kodukandiga mitmesuguseid koostööprojekte kogukonna turvalisuse toetamiseks. Näiteks toimib hea koostöö Pärnumaal, kus koostöös politseiga tehakse

ühiselt ennetustööd küldes. 2016. aastast on Pärnumaal aset leidnud külade turvalisuse mäng. Politseiga teeb aktiivset koostööd ka Hiiumaa Kodukant. Mitmes maakonnas on Kodukandi esindaja arvatud turvalisuse nõukoja töösse.

- **Keskonnakaitse ja loodushoiu** valdkonnas on meie peamiseks partneriks Eestimaa Looduse Fond, kellega koos oleme aastaid korraldanud Teeme Ära kampaaniat. Kodukandi rolliks on maakondlikke vabatahtlike koordinaatorite leidmine ning nende töö korraldamine ja toetamine.
- **Sotsiaalvaldkonna** probleemistiku kaardistamisel ja lahendusettepanekute väljatöötamisel oleme teinud aktiivselt koostööd mitmete võrgustiku liikmete ja partneritega, näiteks Helpificu, Virumaa Tugiteenuste, Pärnu Punase Ristga, MTÜga Maana, ühendusega Serve The City, Toidupanga jt. Koostöös partneritega esitasime pakkumise sotsiaalministeeriumile vabatahtlike kaasamise mudeli väljatöötamiseks ja testimiseks hoolekandeteenuste juurde. Tänapäevaks on laekunud ka positiivne vastus ning oleme asunud tegema ettevalmistusi tegevuste käivitamiseks. Hanke tegevuste kestvus on 24 kuud.
- **Spordi ja kehakultuuri valdkonnas** on kujunenud meie peamiseks partneriks spordivabatahtlikkuse eestvedaja SCULT, lisaks MTÜ Spordiklubi 100. Muuhulgas on nimetatud ühendused aktiivselt panustanud vabatahtliku tegevuse võrgustiku aruteludesse ning vabatahtliku tegevuse laada korraldamisse 2017. aasta novembris.
- **Loomakaitse** valdkonnas oleme teinud koosööd peaaegselt Varjupaikade MTÜga, kes muuhulgas aitas kaasa vabatahtliku tegevuse laada korraldamisele. Hetkel osaleb Varjupaikade MTÜ vabatahtliku sõbra märgise nõustamisprotsessis.
- **Noorsootöö** valdkonnas tegutseb võrgustikus mitu aktiivset liiget. Eesti Noorteühenduste Liit ja Noortevahetuse Arengu Ühing Estyes on aktiivselt osalenud erinevatel aruteludel ning käinud mitmetel üritustel (koolides, töömessil) võrgustikku esindamas ning tutvustamas vabatahtliku tegevuse võimalusi. Noorteklubi Active oli koos Liikumisega Kodukant vabatahtliku tegevuse laada peakorraldajaid.
- **Haridus ja teadus** – Meil on loodud koostöö Tallinna Keskraamatukoguga, kes on pälvinud vabatahtliku sõbra märgise ja kes on aidanud läbi viia vabatahtliku tegevuse laada teavituskampaaniat. Otsekontaktid on meil ka Teaduskeskus AHHA-ga, kelle vabatahtlike kaasamise põhimõtteid oleme vahendanud mitmetele muuseumidele. Viimasel paaril aastal on koostöö muuseumidega muutunud üha aktiivsemaks. Eelmise aasta lõpus viisime Kultuuriministeeriumi tellimusel muuseumitöötajatele läbi koolituse vabatahtlike kaasamisest. Tänapäevaks on vabatahtliku sõbra märgise arenguprogrammis osalenud ning selle edukalt läbinud Eesti Vabaõhumuuseum ja ERMi Sõprade Selts.

**Huvikaitse teemadel** teeb Liikumine Kodukant koostööd Eesti Vabaühenduste Liiduga, mille liikmed me oleme.

Lisaks teeb Liikumine Kodukant koostööd **ettevõtetega**, kes on koondunud Annetame Aega kampaania juurde. Nimelt on Kodukant aidanud ettevõtetel otsida sobilikke vabatahtliku tegevuse võimalusi üle Eesti.

Hea koostöö on meil olnud ka Eesti Töötukassaga, kelle konsultantidele oleme mitmel korral käinud tutvustanud vabatahtliku tegevuse arengusuundi Eestis.



HEAKi ja Noorteklubi Active toel on Kodukant teinud tihedat koostööd **töökeelena vene keelt kasutavate vabäühendustega Eestis**. Oleme tutvustanud venekeelsetele ühendustele vabatahtlike otsimiseks sobilikke kanaleid, info- ja juhendmaterjale ning koolitanud vabatahtlike kaasamise teemal. Esimesed muukeelse töökeelega vabäühendused (Heategevusfond Südamate Soojus, Noorteklubi Active) on läbinud vabatahtliku sõbra märgi arenguprogrammi ning pälvinud ka vastava märgise.

## Liikumise Kodukant prioriteedid Siseministeriumi partnerina „Kodanikuühiskonna arengukava 2015–2020“ alaeesmärgi 3 saavutamisse panustamisel

### PRIORITEET 1. VABAÜHENDUSTE SUUTLIKKUSE TÕSTMINE KVALITEETSEKS VABATAHTLIKKE KAASAMISEKS

Liikumine Kodukant jätkab vabatahtliku sõbra arenguprogrammi, mille raames tagatakse ühendustele vabatahtlike kaasamise audit, nõustamine ning kvaliteedikriteeriumeid täitvatele ühendustele vabatahtliku sõbra kvaliteedimärgise väljaandmine. Järgneva kahe aasta nõustamise prioriteetseks sihtrühmaks on vabatahtlike kaasajad sotsiaalvaldkonnas ning ühendused, kes on valmis kaasama oma tegevustesse muukeelseid vabatahtlikke.

Sotsiaalvaldkonnas takistab vabatahtlike kaasamist asjaolu, et selles vallas tegutsevatel ühendustel ja asutustel puuduvad pahatihti ressursid, et kontrollida vabatahtlike tausta ning pakkuda neile asjakohaseid koolitusi. Statistika<sup>8</sup> näitab, et sisseränne on viimastel aastatel üha suurenenud ning aina olulisemaks muutub küsimus, kuidas toetada uussisserändajatele kohanemist Eesti ühiskonnas. Liikumise Kodukant hinnangul toetab vabatahtlikus tegevuses osalemine toetab uussisserändajate kiiret lõimumist Eesti ühiskonda. Tihtipeale saab takistuseks ühenduste suutlikus kaasata tegevustesse võõrkeelt emakeelena kõnelevaid inimesi. Samuti peame oluliseks jätkuvalt toetada vene töökeelega vabatahtlikke kaasavaid ühendusi, kellel on siiani kasutada märkimisväärselt vähem omakeelseid juhend- ja infomaterjale.

Vabatahtliku tegevuse levitamiseks uussisserändajate ja muukeelsete ühenduste seas peame oluliseks Vabatahtlike Värava (osalist) tõlkimist inglise ja vene keelde. Antud tegevus ei mahu küll taotluse tegevustesse ja eelarvesse, kuid peame oluliseks selle väljatoomist ja rõhutamist. Liikumine Kodukant jätkab lisarahastuse otsimist tegevuse elluviimiseks

2019. aastal on prioriteediks vabatahtliku sõbra arenguprogrammi analüüsimine ning kaasajastamine. Selleks viime läbi intervjuud seni arenguprogrammis osalenud ühendustega ning uuendame arenguprogrammi kontseptsiooni sellest lähtuvalt. Uuendatud vabatahtliku sõbra arenguprogrammi kontseptsioon on kasutatav juba ka uue KODARA raames ühenduste suutlikkuse tõstmisel vabatahtlike kaasamisel.

### PRIORITEET 2 VABATAHTLIKU TEGEVUSE VÄÄRTUSTAMISEKS SOOVIME LAIENDADA VABATAHTLIKU TEGEVUSE VÕRGUSTIKU TÖÖD.

Tahame keskenduda vabatahtlikke toetava keskkonna arendamisele. Kodukandi hinnangul on selleks ainuvõimalik viis tugevdada koostööd vabatahtlike kaasajate, avaliku sektori ja erasektori vahel. Seni on teavitustööst kõige enam jäänud kõrvale kohalikud omavalitsused.

<sup>8</sup> <https://www.stat.ee/13062>

Ometigi saavad just omavalitsused otseselt panustada vabatahtlikku tegevust väärtustavasse keskkonda ning olla oma piirkonnas mõtestatud ja hinnatud tegevuste pakkujad vabatahtlikele.

Avaliku sektori huvi vabatahtlike kaasamisel aina kasvab. Näiteks oleme viimastel aastatel üha enam märganud soovi ja tahtmist algatada uusi võrgustikke. Tihtipeale ei ole algatuste käivitajad kursis juba olemasolevatest tegijatest, teadmistest ja praktikatest. Leiame, et sisulise koostöö soodustamine on väga oluline, sest Eestis on piiratud hulk nii häid vabatahtlike kaasajaid kui ka vabatahtlikke. Antud teema oli arutusel käesoleva aasta 5. aprillil toimunud vabatahtliku tegevuse seminaril, mille kokkuvõtte asub Vabatahtlike Väravas.<sup>9</sup>

Lähtuvalt eeltoodust on meie prioriteediks levitada infot, et vabatahtlike kaasamine ei sünni iseenesest. Seega on vaja mõelda kuidas korraldada süsteemi nii, et vabatahtlikud tunneksid end väärtustatult; kuidas katta vabatahtlike tegevustega seotud otsesed kulud; kuidas tagada vabatahtlike ettevalmistus ning vajadusel kindlustus. Peame oluliseks neile küsimustele lahenduste otsimist praktikate ja näidete jagamisega ning teemade arutamisega omavalitsuste, ministeeriumite ning teiste avaliku sektori organisatsioonide juhtidega. Muuhulgas planeerimine kümnele omavalitsuse esindajale korraldada õppereisi Helsingisse, et tutvuda Helsinki linna vabatahtlike kaasamise mudeliga.

Antud prioriteetse valdkonna sihtrühmaks on senised ja potentsiaalselt uued võrgustiku liikmed, omavalitsuste esindajad ning avaliku sektori organisatsioonide (ministeeriumid, muud ametid, kes vabatahtlike kaasamisega kokku puutuvad) esindajad.

### PRIORITEET 3 INIMESTE TEADLIKKUSE SUURENDAMINE VABATAHTLIKU TEGEVUSE VÕIMALUSTEST LÄBI VABATAHTLIKU VÄRAVA NING SELLEGA SEOTUD KANALITE.

Soovime vabatahtliku Värava külastatavust suurendada ja siinkohal senisest enam kasutada vabatahtliku tegevuse võrgustiku liikmete ning vabatahtliku sõbra märgise pälvinud organisatsioonide abi, kutsudes neid üles järjepidevalt oma infot ja uudiseid Vabatahtlike Väravas kajastama, kasutama Vabatahtlike Värava kuulutuste kanalit ning soovitama seda oma partnerorganisatsioonidele.

Samuti peame oluliseks tutvustada uutele vabatahtlike kaasajatele ning kohalikele omavalitsustele Vabatahtlike Värava võimalusi, julgustada neid Vabatahtlike Väravat kasutama nii vabatahtliku tegevuse kavandamisel kui ka vabatahtlike otsimisel.

Valdkonna seniste eestvedajatena oleme märganud, et internetikasutajate ning vabatahtliku tegevuse võimaluste huviliste info tarbimise viisid on aja jooksul muutunud. Seetõttu plaanime uuel perioodil loobuda traditsioonilisest uudiskirjast info edastamisel ning fookuseerida senisest enam sisu loomisele Facebooki lehele Vaba Tahe. Samuti plaanime luua konto Instragrami, et luua atraktiivset ja kaasahaaravat sisu noorema sihtrühma seas. Uudiskirja osas on plaan teha koostööd Vabaühenduste Liiduga, kelle uudiskirjas on võimalik

---

<sup>9</sup> <http://vabatahtlikud.ee/uudis/vabatahtliku-tegevuse-trendid-muutuvas-uhiskonnas-kokkuvote-5-aprilli-seminarist/>

olulisemad uudised kajastada. Kindlasti jätkame olulisemate uudiste levitamist võrgustiku meililistis ning teistes Vabatahtlike Värava kanalites.

Parimate praktikate jagamiseks ning kogemuslugude levitamiseks jätkame sisuloomet Vabatahtlike Värava blogisse, kuhu on plaanis koguda lugusid nii vabatahtlike ja vabatahtlike kaasajate kogemusest kui ka jagada mõtteid ja seisukohti vabatahtliku tegevuse (tuleviku)trendidest ning sellest, mis toimub vabatahtlikus valdkonnas mujal maailmas.

Selle prioriteetse tegevusvaldkonna sihtrühm on kahesugune. Esmalt tahame levitada Vabatahtlike Värava võimalusi nõ ekspertiisikeskusena ja kanalina vabatahtlike otsimiseks vabatahtlike kaasavate ühenduste ja asutustes seas. Samuti tahame Vabatahtlike Värava sisu ning sotsiaalmeediakanalite (Facebook, Instagram) kaudu jõuda nende inimesteni, kes endale (uusi) vabatahtliku tegevuse võimalusi otsivad.

#### **PRIORITEET 4. OLLA ESINDATUD NING ARVESTATAV PARTNER NING ARVAMUSLIIDER VABATAHTLIKKUSE NING VABATAHTLIKE KAASAMISEGA SEONDUVATES KÜSIMUSTES EUROOPAS**

Sellesse prioriteeti panustame esmajoones läbi oma liikmelisuse Euroopa Vabatahtlike Keskuses (CEV) ning esindatuse selle organisatsiooni CEV juhatuses. Oluliseks on kogemuste vahetamine ja jagamine Eesti vabatahtlike kaasavate organisatsioonide ning üle Euroopa tegutsevate vabatahtlike kaasavate ühenduste vahel.

CEV eesmärgiks on tutvustada vabatahtlikku tegevust kui võimalust väljendada Euroopa ühtust ja solidaarsust ning toetada vabatahtlikku tegevust soodustava keskkonna loomist Euroopa riikides. Euroopa tasandil on 2019.-2020. aastal prioriteetsemateks teemadeks toetada Euroopa Solidaarsuskorpuse käivitumist ning vabatahtliku tegevuse hägustumine/levimine sektorite vahel (nt suurüritustel). Samuti valmistub CEV Euroopa Parlamendi valmisteks 2019. aastal ning seetõttu on valmimas CEVi seisukohad vabatahtliku valdkonna osas, et pakkuda liikmesorganisatsioonidele tõhusamat tuge ootuste sõnastamisel parlamendikandidaatidele.

Liikumine Kodukant on näidanud üles valmisolekut korraldada 2020. aastal Eestis CEV kevadkonverents, mille teemaks on vabatahtlike kaasamine suurüritustel. Peame väga oluliseks tuua eri riikide vabatahtliku valdkonna eestvedajad Eestisse, et laiemalt soodustada Eesti vabatahtlike kaasavate ühenduste rahvusvahelistumist. Sama ürituse korraldamise vastu on üles näidanud huvi veel kaks CEVi liiget, kuid augustikuu jooksul peaks selguma, kes konverentsi korraldajaks valitakse. Ürituse korraldamiseks vajaminevad finantsid tuleb meil suures osas leida ise sponsorite ning projektivahendite abil.

Oleme kavandamas vähemalt ühe rahvusvahelise projekti algatamist Kodanike Euroopa rahastusprogrammi raames, et jagada eri riikide vabatahtlike kaasavate ühenduste kogemust koostööst kohalike omavalitsustega. Läbirääkimisi oleme juba pidanud partneritega Soomest, samuti planeerime kaasata teisi partnereid erinevatest Euroopa piirkondadest.

Prioriteedi sihtgrupiks on vabatahtliku tegevuse võrgustik ning teised vabatahtlikke kaasavad organisatsioonid. Euroopast saadud kogemusi tutvustatakse vabatahtliku tegevuse võrgustiku kokkusaamistel ja seminaridel ning Vabatahtlike Väravas.

## Täiendatud tegevuskava, lähtuvalt hindamiskomisjoni ettepanekutest, küsimustest.

Täiendustes lepiti kokku 1. oktoobri kohtumisel siseministeriumis

Tulemuste saavutamist tagav tegevuskava perioodiks 01.01.2019-31.12.2020

Tegevus	Tegevuse kirjeldus ja ajakava	Tulemused , Indikaatorid
1. prioriteet: vabatahtliku sõbra arenguprogrammi elluviimine	<b>2019. aastal</b> <ul style="list-style-type: none"><li>– Jaanuarist maini vabatahtliku sõbra märgise arenguprogrammi analüüs, sh intervjuud kõigi 41-47 märgise saanud organisatsiooniga.<sup>10</sup> Arenguprogrammi kriteeriumite täiendamine, vajalike juhendmaterjalide koostamine.</li><li>– Augustist novembrini uute taotlejate vastuvõtt programmi, nõustamiste läbiviimine, raportite koostamine ja märgiste väljaandmine.</li><li>– Avatud koolituse pakkumine uutele vabatahtlike kaasajatele. Siseministeriumi partnerluslepingus raames viime läbi ühe koolituse, lisaks on kõigil huvilistel võimalik tellida oma organisatsiooni</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>- Uuendatud Vabatahtliku sõbra märgise kontseptsioon.</li><li>- 41-47 läbi viidud intervjuud vabatahtliku sõbra märgise pälvinud organisatsioonide esindajatega.</li><li>- Kahe aasta jooksul on nõustatud vähemalt 14 vabatahtlike kaasajat, kellest vähemalt kümme tegutsevad kas sotsiaalvaldkonnas vabatahtlike kaasajatena või kaasavad vabatahtlikeks (muuhulgas) muukeelseid elanikke.</li><li>- 2 vabatahtlike kaasamise koolitust uutele vabatahtlike kaasajatele, koolitustel on osalenud kuni 20 vabatahtlike kaasava organisatsiooni esindajat.</li></ul>

<sup>10</sup> 2019. aastaks on tõenäoliselt lisandunud 5-6 uut märgisekandjat

	<p>vajadustest lähtuvalt tellimuskoolitusi.</p> <p><b>2020. aastal</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Jaanuarist maini uute taotlejate vastuvõtt programmi, nõustamiste läbiviimine, raportite koostamine ja märgiste väljaandmine.</li> <li>– Avatud koolituse pakkumine uutele vabatahtlike kaasajatele. siseministeriumi partnerluslepingus raames viime läbi ühe koolituse, lisaks on kõigil huvilistel võimalik tellida oma organisatsiooni vajadustest lähtuvalt tellimuskoolitusi.</li> </ul>	
<p>2. prioriteet: võrgustikutöö laiendamine</p>	<p><b>2019-2020. aastal</b></p> <p><b>Vabatahtliku võrgustiku liikmeskonna audit ja laiendamine</b></p> <p>Täna on võrgustikus 38 organisatsiooni, kellest mõned on loobunud vabatahtlike kaasamise korraldamisest, samas on mõnes valdkonnas vaja organisatsioone juurde kaasata. Seega tegeleme võrgustiku liikmeskonna korrastamise ja laiendamisega jooksvalt mõlemal aastal.</p> <p><b>Vabatahtliku võrgustiku kohtumised</b> koos avaliku sektori ja omavalitsuste esindajatega kaks korda aastas. Kohtumise teemaks on valdkonna areng, uued väljakutsed. 2019. aastal antakse kindlasti sisendit valmivale uuele KODARALE, vajadusel algatatakse ühisprojekte. Võrgustiku kohtumised on sisult foorumid, kus jagatakse omavahel infot ja luuakse sarnaste küsimuste lahendamiseks koostööd, et luua sünergiat ja vältida ressursside raiskamist. Juhul, kui võrgustikuga kerkivad üles õigusloomega seotud ettepanekud, teeme koostööd Vabaühenduste Liiduga.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Võrgustiku laienemine 42 liikmeni (loodame laienemist eelkõige avaliku sektori organisatsioonide osas)</li> <li>- Kahe aasta jooksul on toimunud neli võrgustiku kohtumist.</li> </ul>

	<p><b>2019. aastal Omavalitsustele vabatahtliku tegevuse võimaluste tutvustamine.</b>          2019. aastal planeerime omavalitsuste esindajate ühepäevase õppereisi Helsingisse. Soovime viia Eesti omavalitsuste esindajad tutvuma Helsinki vabatahtlike kaasamise mudeliga, mis toimib väga efektiivselt ja kuhu linn on aastaid ressursse suunanud. Valdkonnas eelarves omavalitsusesindajate laevapileteid ja toitlustust ei ole, sest planeerime, et see kulu tasutakse osalevate omavalitsuste poolt. Grupi suurus 10 omavalitsuse esindajat.          Soome, Helsinki linna näide on valitud, kuna see on meile teadaolev lähim, hästi toimiv omavalitsuse poolt korraldatud vabatahtlike koostöömudel. Näeme, et sealt on võimalik õppida ja rakendada kogemust ka Eestis.</p> <p><b>2019. ja 2020. aasta märtsis</b>          Osalemine linnade ja maaomavalitsuste päevadel ning vabatahtlike kaasamise praktikate tutvustamine</p> <p><b>E-kirja saatmine kõikidesse omavalitsustesse 2019. ja 2020. aasta alguses,</b> et tutvustada võimalusi vabatahtlike kaasamiseks kohalike omavalitsuste teenuste ja tegevuste juurde.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Ühepäevane omavalitsuse esindajate õppereis Helsingisse, et tutvuda sealse vabatahtlike kaasamise mudeliga. Ca 10 osaeljat.</li>   <li>- Osalemine kahel linnade ja maaomavalitsuse päevadel, kus on tutvustatud vabatahtlike kaasamise praktikaid.</li>   <li>- Saadetud on 158 elektroonilist kirja omavalitsustesse.</li> </ul>
<p>3. prioriteet: teavitustöö</p>	<p><b>2019 – 2020. aastal jooksvalt</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Vabatahtlike Värava haldamine; uudiste ja kuulutuste lisamine jms.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Vabatahtlike Värava külastajaskond on kasvanud 5000 inimeseni kuus.</li> <li>- Kahe aasta jooksul on ilmunud kokku vähemalt 80 blogipostitust.</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Vabatahtlike Värava tutvustamine ja kasutajaskonna laiendamine.</li> <li>– Vabatahtlike kaasamise praktikate, kogemuslugude ja tulevikutrendide jagamine Vabatahtlike Värava blogis. Blogis ilmub igal nädalal üks temaatiline postitus.</li> <li>– Sotsiaalmeediakanalite, Facebook ja Instagram, haldamine, uudiste ja üleskutsete jagamine.</li> <li>– Teavitustöö korraldamine koostöös võrgustikuga, et Väravas loodud lood, uudised, võimalused jõuaks laiema avalikkuseni. Kutsume liikmeid üles jagama Vabatahtlike Värava uudislugusid ka võrgustiku liikmete infokanalites, ning saadame olulisemad uudised, lood ka pressile.</li> <li>– Koostöö ettevõtjatega julgustamaks neid oma kollektiividega olema vabatahtlikud. Koostööd teeme koos Annetame aega ühendusega, kellele edastame aktiivselt aja annetamise võimalusi ja oleme valmis ettevõtjate kohtumistel võimalusi tutvustama.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Sotsiaalmeediakanalites (Facebook ja Instagram) on vähemalt 2000 jälgijat</li> <li>- Vabatahtlike Värava lood on leidnud kajastamist ka liikmete listides ja laiemalt meedias mõlemal aastal vähemalt 10 korral.</li> <li>- Mõlemal aastal on vähemalt korra kohtunud ettevõtjate esindajatega ja tutvustatud võimalusi. Lisaks on loodud regulaarne e-kirja kaudu teavitus Kodukandi ja Annetame aega vahel.</li> </ul>
<p>4. prioriteet: rahvusvaheline koostöö</p>	<p><b>2019.- 2020. aastal</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Osalemine CEV töös liikmena, sh osalemine aastakonverentsidel ja üldkogul</li> <li>– Osalemine CEV juhatuse töös</li> <li>– 2019. aastal algatame vähemalt ühe rahvusvahelise koostööprojekti.</li> </ul>	<p>Eesti vabatahtlike kaasajate huvid on esindatud läbi</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- osalemise neljal CEV aastakonverentsil ja kahel üldkogul ja vähemalt kuuel juhatuse koosolekul</li> <li>- Algatatud on vähemalt üks rahvusvaheline koostööprojekt.</li> </ul>



NB! Tegevuskavas on kirjeldatud tegevusi, mis viiakse ellu Siseministeriumi strateegilise partnerluse toetusel. Kuivõrd vabatahtliku valdkonna arendamiseks on vaja rohkem ressursse ja tegevusi, oleme valmis koostöös vabatahtliku tegevuse võrgustikuga käivitama uusi ühisprojekte. Võimalusel võtame ühisprojektides üheks oluliseks eesmärgiks laiema teavitustöö vabatahtliku tegevuse teemadel. Kindlasti on kavas jätkata KÜSKi toel üleriigilise vabatahtlike tunnustamissündmuse „Märka vabatahtlikku!“ korraldamist. 2018. aasta augustis alustame hanke „Vabatahtlike rakendamise koostöömudeli testimine hoolekandesüsteemis ja üle-eestiliselt rakendatava koostöömudeli väljatöötamine“ raames vabatahtlike kaasamise mudeli testimist ja arendamist hoolekande teenuste juurde. Tegevust rahastab Sotsiaalministerium ESF vahenditest. Loodame just selle tegevuse kaudu saavutada kokkuleppeid omavalitsuste ja ühingute vahel vabatahtliku tegevuse koordineerimiseks omavalitsuste tasandil.

Täiendused koostas Eha Paas

Liikumine Kodukant, vabatahtliku tegevuse valdkonnajuht  
3.10.2018

## Eelarve kululiikide lõikes 2019-2020

Kulurida	Ühiku maksumus	Kokku siseministeriumist
<p>Töötasud palgafondina:</p> <p>Valdkonna juhi tasu (vastutab 1. ja 2. prioriteedi elluviimise eest sh. nõustamise eest)</p> <p>Kommunikatsioonijuhi tasu (vastutab 3. ja 4. prioriteedi elluviimise eest)</p> <p>Töötasud sisaldavad kuni 14 ühenduse nõustamist, keskmiselt 7 ühenduse nõustamist aastas.</p>	<p>Valdkonna juht : 24 kuud x 1417 eurot.</p> <p>Kommunikatsioonijuht: 24 kuud x 1209 eurot.</p>	<p>34 008.- (aasta kulu 17 004)</p> <p>29 016 eurot (aasta kulu 14 508)</p>
<p>Võrgustiku kohtumiste kulud, sh määrgiste väljaandmine</p>	<p>Vähemalt 4 kohtumist x 300 eurot keskmiselt kohtumine. Kogukulu 1200 (aastas kaks päeva) sisaldab ruumi renti, toitlustust, materjale, esinejaid.</p> <p>Määrgiste väljaandmisega seotud materjalid: määrgised, tunnistused ja muu</p>	<p>1776.- (aasta kulu 888)</p>

	võrgustiku kohtumistega seotud materjal 576 eurot, aastane kulu seega 288 eurot.	
Rahvusvaheline tegevus	CEV liikmemaks 200 eurot aastas, kogukulu 400 eurot.  Osalemine konverentsidel ja juhatuse töös 1000 eurot aastas, kogukulu seega 2000 eurot, mis sisaldab sõidukulu ja majutust.	2400.- (aasta kulu 1200.-)
Halduskulud	24 kuud x 200 eurot , aasta kulu 2400 eurot (kulu sisaldab raamatupidamist, bürootarbeid, ruumide renti, transporti, sidekulu, Vabatahtlike Värava halduskulu, digilehtede kasutajaõiguse kulu)	4800.- (aasta kulu 2400.-)
<b>Kokku</b>		<b>72 000,</b> <b>Aasta toetus 36 000</b> <b>eurot</b>

## Tegevuste elluviimise eest vastutajad, töö korraldamine

Liikumise Kodukant poolt veavad valdkonda vabatahtliku valdkonna juht Eha Paas (CV lisatud taotlusele) ja Vabatahtlike Värava toimetaja Anu Viltrop (CV lisatud taotlusele). Eha Paasi ülesandeks on vabatahtliku valdkonna juhtimine, vabatahtliku tegevuse võrgustiku tegevuse koordineerimine ja juhtimine. Anu Viltropi ülesandeks on Vabatahtlike Värava toimetamine ning kommunikatsioonitegevuste planeerimine ning Euroopa Vabatahtliku keskuse töös Eesti esindamine.

Raamatupidamisteenus ostetakse teenusena sisse.

Eesti Külaliikumine juhatas sõlmib vabatahtliku valdkonna juhiga lepingu ning jälgib regulaarselt valdkonna prioriteetide saavutamist, eelarve täitmist ning tegevuste elluviimist. Taotluses väljatoodud prioriteetide saavutamisel teeme koostööd vabatahtliku tegevuse võrgustikuga. Töö võrgustikuga toetab toetanud vabatahtliku tegevuse edendamist erinevate eluvaldkondade üleselt (võrgustiku kaudu on meil kompetents keskkonnakaitse, turvalisuse, kohaliku elu edendamise, noorsootöö, spordi, kultuuri, loomakaitse, religiooni, sotsiaaltöö teemadel). Võrgustikus on hetkeseisuga 37 liiget.

Tegevuste elluviimiseks on Kodukandil Tallinnas, aadressil Sirge 2 kontor, kus on võimalik kasutada nõupidamisteruumi ja saali ürituste läbiviimiseks.

Vabatahtliku valdkonna dokumentatsioon säilitatakse elektrooniliselt Liikumise Kodukant serveris ning lepingud, sündmuste kavad ja registreerimislehed ka paber kandjal Kodukandi arhiivis.

Liikumine Kodukant põhikiri asub meie kodulehel

<https://kodukant.ee/meist/juhtimine/pohikiri/>

Liikumise Kodukant juhtorganid leiab meie kodulehelt <https://kodukant.ee/meist/juhtimine/>  
ja juhatuse liikmed <https://kodukant.ee/meist/tegevmeeskond/>

Majandusaasta aruanded asuvad aadressil <https://kodukant.ee/meist/juhtimine/maj-aasta-aruanded/>

Liikumine Kodukant järgib oma tegevuses vabaühenduste eetikakoodeksit.

Lisainfo: Eha Paas

Liikumine Kodukant, Vabatahtliku tegevuse valdkonna juht

Tel. 5170214, [eha@kodukant.ee](mailto:eha@kodukant.ee)